

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

คุณภาพของการจัดกระบวนการศึกษาที่ต้นสังกัดส่งผลให้เกิดรากฐานที่สำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศชาติหากคุณภาพการสอนมีประสิทธิภาพ การศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประชาชนย่อมเกิดความรู้ ความสามารถ และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสมบูรณ์ แบบนั้นจึงหมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ของบุคคลและสังคมโดยถ่ายทอดความรู้การฝึก การสืบสานทางวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ จรรยาลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และแนวการจัดการศึกษาที่กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๔ มาตรา ๒๒ กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” สำหรับผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ คือ ครู ซึ่งตามความในมาตรา ๔ กล่าวว่า “ครูหมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน” ดังนั้น ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาผู้เรียน(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.๒๕๔๕ : ๑๐)

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็ม ศักยภาพและการจัดการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการคือ จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลเพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการศึกษาการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาและการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการ ปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและการจัด การศึกษาต้องยึดกระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาซึ่งกำหนด นโยบายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการติดตามนิเทศการจัด การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ ความคิด รู้จักวิเคราะห์และทันต่อ เหตุการณ์ มีความสามารถทางการสอนและการนิเทศอย่างต่อเนื่อง(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๑) รัฐบาลมีนโยบายการปฏิรูปการศึกษาโดยการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้น คุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญกระทรวงศึกษาธิการมอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับผิดชอบในการกำหนดยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ด้วยความเชื่อที่ว่าการศึกษา พัฒนา คุณภาพผู้เรียนให้ดีขึ้นได้นั้นประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน (สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดินเขต ๑. ๒๕๕๓ : ๒) กระบวนการหรือวิธีการในการพัฒนา ครูมีหลากหลายวิธีการซึ่งต่างมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงการสอนของครูแตกต่างกันไปวิธีการที่ถือว่ามีประสิทธิภาพและช่วยให้ครูได้พัฒนาการสอนได้อย่างยั่งยืนวิธีหนึ่งคือการชี้แนะ (Coach) เนื่องจากสามารถทำให้ครูเกิดความรู้ทักษะและสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มุ่งหวังให้ เกิดขึ้น

จากความสำเร็จในข้างต้นที่กล่าวมาทั้งหมดดังกล่าวผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการนิเทศแบบ PIDRE เพื่อ Coaching การจัดกิจกรรมการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ เพื่อให้ครูมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสมผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) การจัดกิจกรรมการสอนของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ โรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑
๒. เพื่อนำกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสมผสานการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ไปทดลองใช้กับโรงเรียนเป้าหมาย

ขอบเขตของการศึกษา

๑. เป้าหมาย
 - ๑.๑ ศึกษากระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสมผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching)
 - ๑.๒ โรงเรียนเป้าหมายในการทดลองใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสมผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย ได้แก่ โรงเรียนวัดบางพูน ตำบลบางพูน อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑
๒. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม – ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสมผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) หมายถึง กระบวนการนิเทศของสังัด อุทรานันท์ (๒๕๓๐) ผสมผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) (สำนักทดสอบทางการศึกษา ๒๕๕๓) มี ๕ ขั้นตอนดังนี้
 - ๑.๑ วางแผนการนิเทศ (Planning : P) ผู้นิเทศวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน
 - ๑.๒ ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing : I) ผู้นิเทศทบทวนการจัดกระบวนการเรียนรู้อีกครั้งหนึ่ง

๑.๓ การปฏิบัติงาน (Doing : D) ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศโดยในขั้นนี้ดำเนินการใช้เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

๑.๓.๑ การเตรียมการก่อนการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ครูและผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยมีแผนการจัดการเรียนรู้สื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นต้น เพื่อให้ครูเกิดความมั่นใจในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีข้อมูลในการผู้สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูเป็นการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย

๑.๓.๒ การดำเนินการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมสื่อการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมการใช้คำถาม การร่วมกิจกรรมและการตอบคำถามของนักเรียนตลอดจนผลงานของนักเรียน ให้คำชี้แนะแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกรณีที่ครูมีปัญหาหรือครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่ถูกต้อง หลังจากผู้นิเทศได้รับข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้รับการนิเทศเล่าวิธีการทำงาน ปัญหา หรืออุปสรรคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑.๓.๓ การสรุปผลการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศช่วยกันสรุปจุดเด่น จุดด้อยในการนจัดกิจกรรมการเรียนรู้และผู้นิเทศให้ข้อมูลความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น หลังจากนั้นผู้รับการนิเทศศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มเติมจากวิดิทัศน์เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

๑.๔ ขั้นให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing : I) ผู้นิเทศกล่าวชื่นชมและให้กำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ยกย่องการให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศใน ที่ประชุม AAR โดยมีผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วย

๑.๕ ขั้นประเมินผลผลิตและกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating - E) ผู้นิเทศรวบรวมและวิเคราะห์ผลจากแบบการนิเทศ และแบบสังเกตชั้นเรียน เพื่อสรุปผลการนิเทศ และ นำผลไปปรับปรุงพัฒนาและวางแผนนิเทศในครั้งต่อไปรายงานผลการนิเทศให้โรงเรียนทราบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

๒. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน ตำบลบางพูน อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑

๓. โรงเรียนเป้าหมาย หมายถึง โรงเรียนวัดบางพูน ตำบลบางพูน อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching)

๒. ทำให้ผู้ฝึกประสบการณ์เกิดความมั่นใจในการนำกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ไปใช้ในการฝึกประสบการณ์พัฒนาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ที่โรงเรียนเป้าหมาย และโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

๓. กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย

๔. มีการดำเนินการเผยแพร่กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) แก่ผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๒

ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การศึกษากระบวนการนิเทศแบบ PIDRE เพื่อการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ฝึกประสบการณ์ ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

๑. การนิเทศการศึกษา
 - ๑.๑ ความหมายการนิเทศการศึกษา
 - ๑.๒ หลักการนิเทศการศึกษา
๒. กระบวนการและเทคนิคการนิเทศ
 - ๒.๑ กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE
 - ๒.๒ เทคนิคการนิเทศแบบ Coaching
๓. กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE เพื่อการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching)

๑. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำแนะนำ ปรับปรุง และพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้น การดำเนินการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอน จึงมีความสำคัญดังที่ วัชรา เล่าเรียนดี (๒๕๕๖) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาต้องเป็นความร่วมมือกันของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อเป้าหมายเดียวกัน คือ คุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน ซึ่งจะนำเสนอเนื้อหาสาระดังนี้

๑.๑ ความหมายการนิเทศการศึกษา

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายและเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้
ชาญชัย อาจิมสมาจาร (๒๕๔๗) ได้สรุปความหมาย ของการนิเทศการเรียนการสอนว่า เป็นกระบวนการของการทำงานกับครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศต้องใช้ความรู้ของการจัดองค์กร ภาวะผู้นำ การสื่อความหมายและหลักการสอน ในขณะที่เขาทำงานกับครูในชั้นเรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนโดยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

อัญชลี โพธิ์ทอง (๒๕๔๙) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง การชี้แจง การแสดง หรือการจำแนกเกี่ยวกับการเล่าเรียน การฝึกฝน และการอบรม

วัชรา เล่าเรียนดี (๒๕๕๖) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็น กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างการนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อที่จะพัฒนา หรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายหลักคือ คุณภาพการศึกษาที่มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ ศักยภาพของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งเป็น การทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหารที่นิเทศ เช่น ผู้บริหาร ครูวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูที่ส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เป็นสำคัญ

๑.๒ หลักการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาที่ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยหลักการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและยุคสมัย ซึ่งได้มีนักการนิเทศการศึกษาหลายท่าน เสนอไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(๒๕๔๑) กล่าวถึงการนิเทศ การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยหลักการต่างๆ ดังนี้

๑. หลักการผู้นำ (Leadership) คือการโน้มน้าวให้บุคคลทำกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม เป็นไปตามเป้าประสงค์

๒. หลักความร่วมมือ (Cooperation) คือการกระทำร่วมกันและรวมพลังทั้งหมด เพื่อแก้ปัญหาด้วยกันโดยยอมรับและยกย่องผลของความร่วมมือในการปรับปรุงการเรียนการสอน จากหลายฝ่าย และทำหน้าที่ความรับผิดชอบขัดแย้งในการจัดองค์การการประเมินผลตลอดจนการ ประสานงาน

๓. หลักการเห็นใจ (Considerateness) คือ การนิเทศการศึกษาจะต้องคำนึงถึงบุคคลที่ร่วมงานด้วยความเห็นใจจะทำให้ตระหนักคุณค่าของมนุษย์สัมพันธ์

๔. หลักการสร้างสรรค์ (Creativity) คือ การนิเทศการศึกษาจะต้องให้ครูเกิดพลังคิด ริเริ่มสิ่งใหม่ หรือทำงานด้วยตนเองได้

๕. หลักการบูรณาการ (Integratation) เป็นกระบวนการซึ่งรวมสิ่งต่างๆ ที่กระจัด กระจายให้สมบูรณ์ มองเห็นได้

๖. หลักการมุ่งชุมชน (Community) เป็นการแสวงหาปัจจัยที่สำคัญในชุมชนและ การปรับปรุงปัจจัยเหล่านั้นเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ในชุมชนให้ดีขึ้น

๗. หลักการวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ซึ่งเกี่ยวกับการ แสวงผลในอนาคต การกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการล่วงหน้า การพัฒนาทางเลือกเพื่อปฏิบัติให้บรรลุ ถึงจุดประสงค์และการเลือกทางปฏิบัติให้เหมาะสมที่สุด

๘. หลักการยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถที่จะถูกปรับเปลี่ยนได้และพร้อมอยู่เสมอที่จะสนองความต้องการต่อสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

๙. หลักการวัตถุวิสัย (Objectivity) หมายถึง คุณภาพที่เป็นผลมาจากหลักฐานตามสภาพความจริงมากกว่าความเห็นส่วนบุคคล

๑๐. หลักการประเมิน (Evaluation) หมายถึง การหาความจริงโดยการวัดที่ แน่นนอนและใช้หลายๆ วิธีการ

วินัย เกษมเศรษฐ์ (๒๕๒๑) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยหลักการต่าง ๆ ดังนี้

๑. หลักสภาพผู้นำ (Leadership) คือการใช้อิทธิพลของบุคคลที่จะทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มเป็นไปตามเป้าประสงค์

๒. หลักความร่วมมือ (Cooperation) คือการกระทำร่วมกัน และรวมพลังทั้งหมดเพื่อแก้ปัญหาด้วยกัน โดยยอมรับและยกย่องผลของความร่วมมือในการปรับปรุงการเรียนการสอนจากหลายฝ่ายและทำหน้าที่และความรับผิดชอบชัดเจนในการจัดองค์การการประเมินผลตลอดจน การประสานงาน

๓. หลักการเห็นใจ (Considerateness) คือการนิเทศการศึกษาจะต้องคำนึงถึงตัวบุคคลที่ร่วมงานด้วยการเห็นใจจะทำให้ตระหนักในคุณค่าของมนุษยสัมพันธ์

๔. หลักการสร้างสรรค์ (Creativity) คือการนิเทศการศึกษา จะต้องทำให้ครูเกิดพลังที่จะคิดเริ่มสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ หรือทำงานด้วยตนเองได้

๕. หลักการบูรณาการ (Integration) เป็นกระบวนการซึ่งรวมสิ่งกระจัดกระจาย ให้สมบูรณ์มองเห็นได้

๖. หลักการมุ่งชุมชน (Community) เป็นการแสวงหาปัจจัยที่สำคัญในชุมชน และการปรับปรุงปัจจัยเหล่านั้นเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ในชุมชนให้ดีขึ้น

๗. หลักการวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ซึ่งเกี่ยวกับการแสวงผลในอนาคตการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการล่วงหน้าการพัฒนาทางเลือกเพื่อปฏิบัติให้บรรลุถึงจุดประสงค์ และการเลือกทางปฏิบัติให้เหมาะสมที่สุด

๘. หลักการยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถที่จะถูกเปลี่ยนแปลงได้ และพร้อมอยู่เสมอที่จะสนองความต้องการสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

๙. หลักวัตถุวิสัย (Objectivity) หมายถึง คุณภาพที่เป็นผลจากหลักฐานตามสภาพความจริงมากกว่าความเห็นบุคคล

๑๐. หลักการประเมินผล (Evaluation) หมายถึงการหาความจริงโดยการวัดที่แน่นอน และหลายอย่าง

จากที่เสนอมานั้น พอจะสรุปได้ว่า หลักการนิเทศมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพนักเรียน โดยดำเนินการผ่านตัวกลางคือครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิบัติงาน ควรมีความถูกต้อง เป็นจริง มีจุดมุ่งหมาย นโยบายที่แน่นอน ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งประชาธิปไตย กระบวนการนิเทศนั้นควรเป็นวิทยาศาสตร์ มีการรวบรวมและสรุปผลการดำเนินงานรวมถึงข้อมูลต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้

๒. กระบวนการและเทคนิคการนิเทศ

๒.๑ กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE

สังด์ อุทรานันท์ (อ้างถึงใน วัชรวิภา เลาห์เรียนดี, ๒๕๕๖) เสนอกระบวนการนิเทศการศึกษาที่เห็นว่าสอดคล้องกับสังคมไทย ๕ ขั้นตอน ซึ่งเรียกกันว่า “PIDRE” คือ

๑. การวางแผนการนิเทศ (Planning – P) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ จะทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องการนิเทศรวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น

๒. ให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing – I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจ ถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถรู้อย่างไรบ้างจะมีขั้นตอนในการดำเนินงาน อย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรถึงจะให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งที่สำหรับการเริ่ม

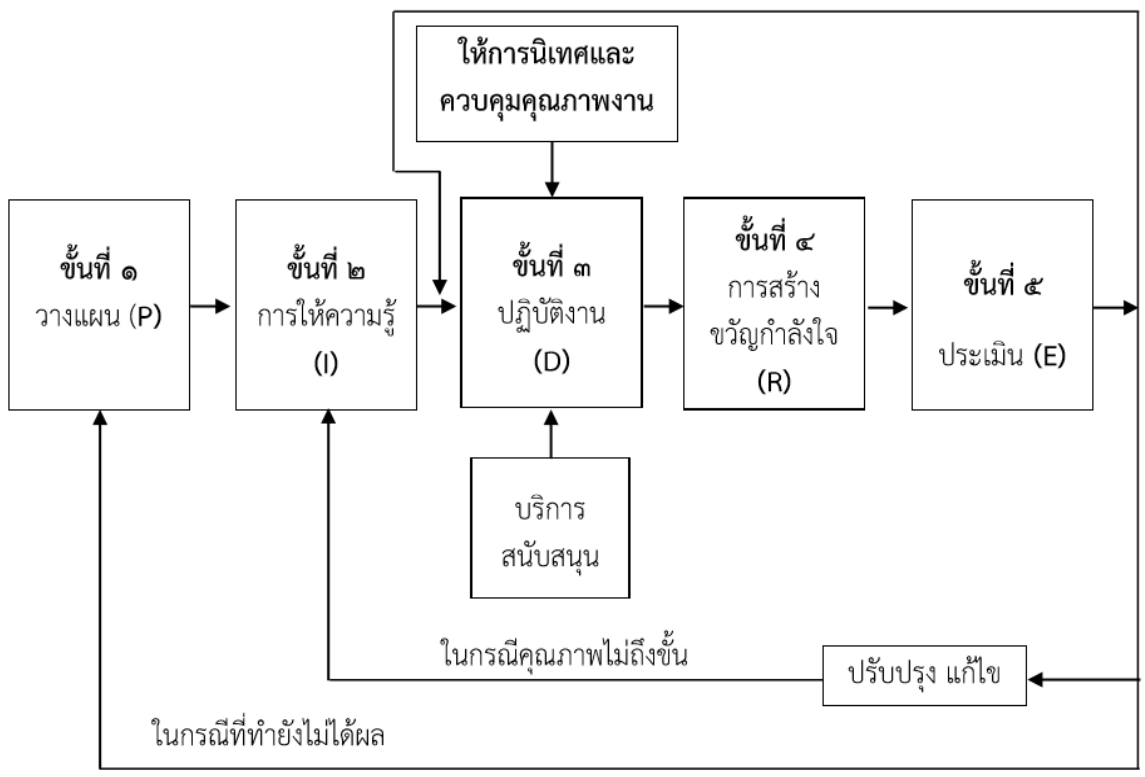
การนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามและมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปอย่างไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

๓. การดำเนินการนิเทศ (Doing - D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน ๓ ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศการปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศการปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ

๔. การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing - R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อมๆ กับที่ผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานเสร็จสิ้น

๕. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating - E) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการประเมินผล การดำเนินงานที่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศหากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล สมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข อีกครั้งให้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดแต่ถ้าประเมินผลแล้วประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้และต้องการจะดำเนินการนิเทศต่อไปก็ยังสามารถทำได้โดยไม่ต้องให้ความรู้ในเรื่องที่ปฏิบัติ ซึ่งเสนอเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพแล้ว

แผนภูมิที่ ๑ กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาคือวิธีการทำงานอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนและพัฒนาระบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการพัฒนาคู่มือให้เป็นคู่มืออาชีพและนักเรียนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยและให้ถึงขีดสุดของศักยภาพซึ่งจากสภาพการปฏิบัติงานของกรณีศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงเลือกกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

๒.๒ เทคนิคการนิเทศแบบ Coaching

เทคนิคการนิเทศเป็นวิธีการนำกิจกรรมต่างๆ ทางกรณีศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลา หรือสถานการณ์นั้นๆ ในที่นี้จะกล่าวถึงเทคนิคการนิเทศแบบ Coaching ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในขั้นปฏิบัติงาน (D) ของกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE เทคนิคการชี้แนะ (Coaching Techniques) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญการ (Coach) ในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติงานในการนำเทคนิคนี้ไปใช้ ผู้นิเทศควรมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๑. สร้างความไว้วางใจกับผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่น โดยการศึกษาข้อมูลของผู้รับการนิเทศ เช่น จุดเด่น ผลงานเด่น อัจฉริยะ การให้คำชมเชย การสร้างบรรยากาศที่ดี

๒. ใช้คำถามที่เป็นเชิงของความคิดเห็น ไม่ทำให้ผู้ตอบจนมุม หรือเกิดความไม่สบายใจในการตอบ

๓. เสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือการพัฒนางานในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

๔. นำข้อเสนอหรือแนวทางที่ร่วมกันคิดให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ โดยผู้นิเทศคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด หรืออาจต้องสาธิตให้ดู

เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ (๒๕๔๙) กล่าวถึงการชี้แนะ คือ วิธีการในการพัฒนาสมรรถภาพการทำงานของบุคคลโดยเน้นไปที่การทำงานให้ได้ตามเป้าหมายของงานนั้น หรือ การช่วยให้สามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่และ/หรือ ได้รับการอบรมมาไปสู่การปฏิบัติได้ และได้ประมวลความหมายของการชี้แนะ และสรุปได้ดังนี้

๑. มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือ ประกอบด้วยวิธีการหรือเทคนิคต่าง ๆ ที่วางแผนไว้อย่างดี ดำเนินการตามขั้นตอน จนกระทั่งบรรลุเป้าหมาย

๒. มีเป้าหมายที่ต้องการไปให้ถึง ๓ ประการ คือ

๒.๑ การแก้ปัญหาในการทำงาน

๒.๒ พัฒนาความรู้ ทักษะ หรือความสามารถในการทำงาน

๒.๓ การประยุกต์ใช้ทักษะหรือความรู้ในการทำงาน

๓. มีลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชี้แนะกับผู้รับการชี้แนะ คือ เป็นกลุ่มเล็กหรือรายบุคคล (one-on-one relationship and personal support) และใช้เวลาในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๔. มีหลักการพื้นฐานในการทำงาน ได้แก่

๔.๑ การเรียนรู้ร่วมกัน (co-construction) คือ ไม่มีใครรู้มากกว่าใครจึงต้องเรียน ไปพร้อมกัน

๔.๒ การให้ค้นพบวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๔.๓ การเสริมพลังอำนาจ (empowerment) เป็นการช่วยค้นหาพลังในตัวบุคคล เมื่อค้นเจอก็คืนพลังนั้นให้เขาไป

๕. เป็นกระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพ กล่าวคือ ในการพัฒนาวิชาชีพต้องมีความสัมพันธ์กับวิธีการพัฒนาอื่น ๆ ลำพังการชี้แนะอย่างเดียวไม่อาจทำให้การดำเนินงานสำเร็จได้

อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล (๒๕๕๒ : Online) ได้กล่าวถึง Coaching หมายถึง การสอน งานครู ในสถานศึกษา ซึ่งเป็นเทคนิคหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรหรือครู ทั้งนี้ผู้นิเทศสอนงาน Coach โดยปกติ Coach สามารถเป็นได้ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศ ส่วนผู้ถูกสอนงานโดยปกติจะเป็นครูในสถานศึกษาเรียกผู้ถูกสอนว่า Coachee การสอนงานจัดได้ว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่ผู้นิเทศใช้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะตัวในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้โดยจะต้องตกลงยอมรับร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและครู

๓. กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching)

กระบวนการนิเทศของสจต อุทรานันท์ (๒๕๓๐) ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) (สำนักทดสอบทางการศึกษา (๒๕๕๓ : ๒ - ๗) มี ๕ ขั้นตอนดังนี้

๓.๑ วางแผนการนิเทศ (Planning : P) ผู้นิเทศวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาของกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน

๓.๒ ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing : I) ผู้นิเทศทบทวนการจัดกระบวนการเรียนรู้อีกครั้งหนึ่ง

๓.๓ การปฏิบัติงาน (Doing: D) ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศโดยในขั้นนี้ดำเนินการใช้เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

๓.๓.๑ การเตรียมการก่อนการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ครูและผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยอาจมีแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นต้น เพื่อให้ครูเกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารมีข้อมูลในการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู เป็นการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย

๓.๓.๒ การดำเนินการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมสื่อการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรม การใช้คำถาม การร่วมกิจกรรมและการตอบคำถามของนักเรียน ตลอดจนผลงานของนักเรียน ให้คำชี้แนะแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในกรณีที่ครูมีปัญหาหรือครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่ถูกต้อง หลังจากผู้นิเทศได้รับข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้รับการนิเทศเล่าวิธีการทำงาน ปัญหา หรืออุปสรรคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๓.๓.๓ การสรุปผลการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศช่วยกันสรุปจุดเด่น จุดด้อยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และผู้นิเทศให้ข้อมูลความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุงการจัดการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น หลังจากนั้นผู้รับการนิเทศศึกษาการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มเติมจากวิดิทัศน์เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

๓.๔ ขั้นให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing: I) ผู้นิเทศกล่าวชื่นชมและให้กำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ยกย่องการให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนร่วมกันระหว่างผู้ นิเทศและผู้รับการนิเทศในที่ประชุม AAR โดยมีผู้บริหาร คณาจารย์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วย

๓.๕ ขั้นประเมินผลผลิตและกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating – E) ผู้นิเทศรวบรวมและวิเคราะห์ผลจากแบบการนิเทศ และแบบสังเกตชั้นเรียน เพื่อสรุปผลการนิเทศ นำผลไปปรับปรุงพัฒนาและวางแผนนิเทศในครั้งต่อไป รายงานผลการนิเทศให้โรงเรียนทราบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการ

ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ ผู้ฝึกประสบการณ์ได้ดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

ขอบเขตของการศึกษา

๑. เป้าหมาย

๑.๑ ศึกษากระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑

๑.๒ โรงเรียนเป้าหมายการทดลองใช้เป็นครูผู้สอนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑

๒. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาในการศึกษาค้นคว้า เริ่มศึกษาตั้งแต่วันที่ ๒๐ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการนิเทศด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) มีขั้นตอน ดังนี้

๑. บันทึกข้อความถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อทำหนังสือถึงโรงเรียนเพื่อทำหนังสือแจ้งกำหนดการนิเทศให้โรงเรียนทราบกำหนดการนิเทศ

๒. โทรศัพท์ยืนยันกำหนดการนิเทศ

๓. เดินทางไปตามนัดในเวลา ๘.๐๐ น. วันที่ ๒๒ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

๔. ดำเนินการนิเทศด้วยกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิค Coaching ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นวางแผนการนิเทศ (Planning: P)

๑. ผู้นิเทศวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาของกิจกรรม การเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ ความต้องการของผู้รับการนิเทศโดยศึกษาข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ ผลการทดสอบการอ่านออก เขียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ครั้งที่ ๑ (เดือนสิงหาคม) และ ครั้งที่ ๒ (เดือนพฤศจิกายน) ปีการศึกษา ๒๕๖๒, เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) , เว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑

จัดทำเครื่องมือในการนิเทศ ได้แก่ แผนการนิเทศ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสังเกตชั้นเรียน

๒. จัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกการนิเทศระหว่างผู้บริหารโรงเรียน คณะครูโรงเรียนวัดบางพูน อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ คณะศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ และคณะผู้ฝึกประสบการณ์

๓. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศวิเคราะห์ปัญหาสภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ครูให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียน บริบท สภาพแวดล้อม พัฒนาการของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบสอดคล้องกับการวางแผนการนิเทศ หลังจากนั้นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศวางแผนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนร่วมกัน

ขั้นให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing: I)

ผู้นิเทศทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานให้กับผู้รับการนิเทศที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

ขั้นปฏิบัติงาน (Doing: D)

ผู้นิเทศกำหนดปฏิทินนิเทศ แจงให้โรงเรียนทราบ ดำเนินการนิเทศโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) มีขั้นตอน ดังนี้

๑. การเตรียมการก่อนการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ เพื่อให้ครูและผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ทำให้ครูเกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารมีข้อมูลในการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูเป็นการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย

๒. การดำเนินการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมสื่อการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมการใช้คำถาม การร่วมกิจกรรมและการตอบคำถามของนักเรียน ตลอดจนผลงานของนักเรียน ให้คำชี้แนะแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในกรณีที่ครูมีปัญหาหรือครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่ถูกต้อง หลังจากผู้นิเทศได้รับข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้รับการนิเทศเล่าวิธีการทำงาน ปัญหา หรืออุปสรรคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๓. การสรุปผลการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศช่วยกันสรุปจุดเด่น จุดด้อยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และผู้นิเทศให้ข้อมูลความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุง การจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น หลังจากนั้นผู้รับการนิเทศศึกษาการวัดประสพการณ์การเรียนรู้เพิ่มเติมจากวีดิทัศน์เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

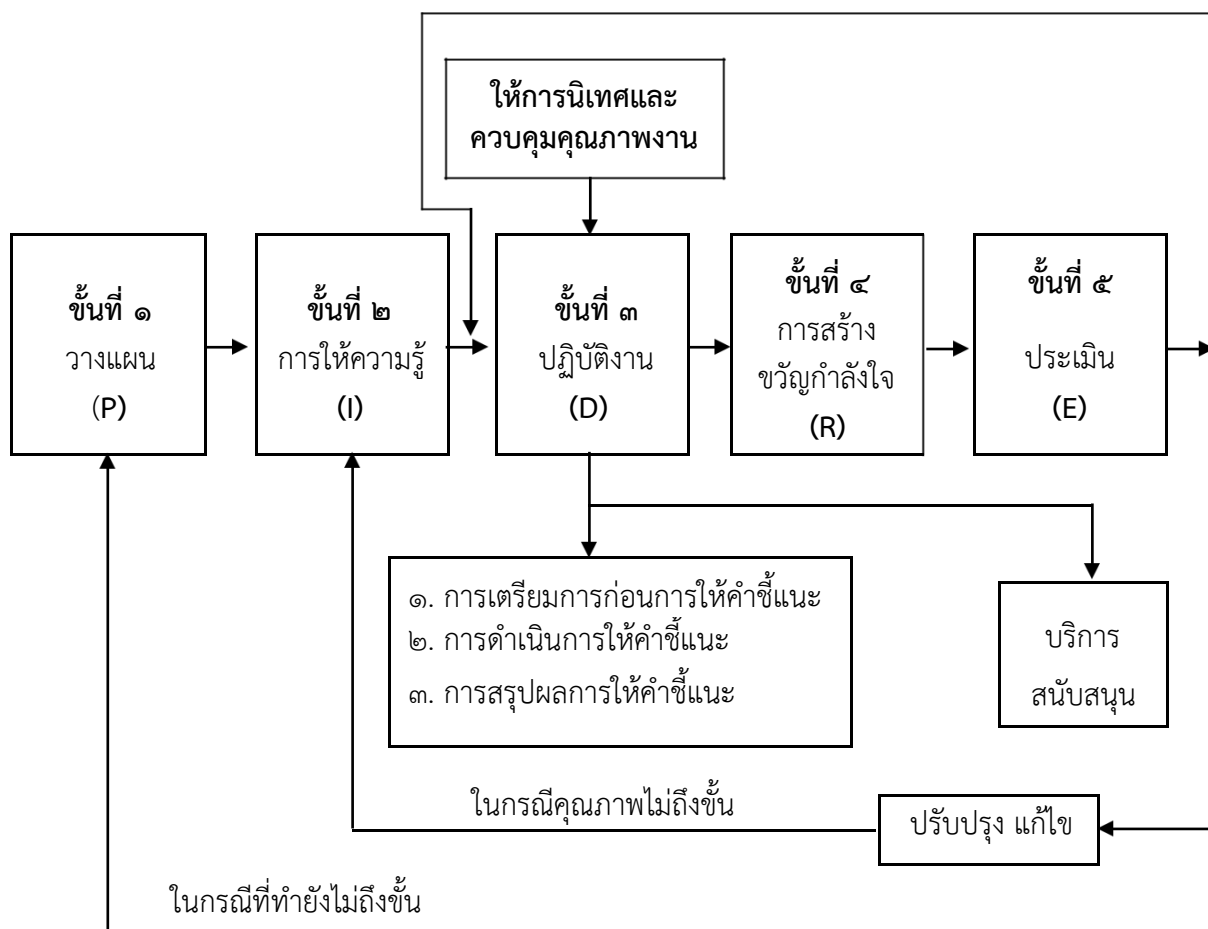
ขั้นสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing – R)

ผู้นิเทศกล่าวชื่นชมและให้กำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ยกย่องการให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ สื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในที่ประชุม AAR โดยมีผู้บริหารและคณะศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ เข้าร่วมประชุมด้วย

ขั้นประเมินผลผลิตและกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating – E)

- ผู้นิเทศรวบรวมและวิเคราะห์ผลจากแบบการนิเทศ และแบบสังเกตชั้นเรียน เพื่อสรุปผลการนิเทศ และนำไปผลไปปรับปรุงพัฒนา และวางแผนนิเทศในครั้งต่อไป
- รายงานผลการนิเทศให้โรงเรียนทราบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป โดยนำเสนอเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพแล้ว

แผนภูมิที่ ๒ กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ได้แก่เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยของครูผู้สอน และรายงานผลการนิเทศการศึกษาโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

๒. จากการสนทนาและสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ที่ผู้ฝึกประสบการณ์นำมาใช้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบบันทึกการนิเทศและแบบสอบถามเพื่อประเมิน ความพึงพอใจ ในการนิเทศแบบชี้แนะ กับกลุ่มเป้าหมายแบบง่าย ๆ จากครูผู้สอนวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจและข้อคิดเห็นของครูผู้รับการนิเทศแบบชี้แนะมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย เป็นรายชื่อ นำเสนอเป็นตารางประกอบ ความเรียงโดยได้กำหนดการให้คะแนนและความหมายของช่วงคะแนนเฉลี่ยในการประเมินเป็นระดับ ดังนี้

เกณฑ์ในการประเมินการนิเทศการสอน (ในชั้นเรียน)

นำผลข้อมูลจากแบบนิเทศการสอนมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ นำเสนอเป็นตารางประกอบ ความเรียงโดยได้กำหนดการให้คะแนนและความหมายของช่วงคะแนนเฉลี่ยในการประเมินเป็น ดังนี้

คะแนน ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายถึง ปรับปรุง

คะแนน ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง ปานกลาง

คะแนน ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง ดี

คะแนน ๔.๕๑ - ๕.๐๐ หมายถึง ดีมาก

เกณฑ์ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ครูภาษาไทย

คะแนน ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายถึง มีความถูกต้องบางส่วนและสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้

คะแนน ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง ถูกต้อง ครบถ้วน

คะแนน ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง ถูกต้องครบถ้วน อิงมาตรฐานการเรียนรู้

คะแนน ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง ถูกต้อง ครบถ้วน อิงมาตรฐานการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติได้จริง

คะแนน ๔.๕๑ - ๕.๐๐ หมายถึง ครบถ้วน อิงมาตรฐานการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติได้จริงและเป็นแบบอย่างได้

เครื่องมือนิเทศ

ในการไปนิเทศครั้งนี้ ผู้ฝึกประสบการณ์การนิเทศ ได้ใช้เครื่องมือในนิเทศดังนี้

๑. แผนการนิเทศ
๒. แบบนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้
๓. แบบสังเกตชั้นเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

บทที่ ๔ ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ Coaching ที่ได้จากการศึกษาสามารถสรุปได้ ดังนี้

กระบวนการนิเทศของสังกัด อุทรานันท์ (๒๕๓๐) ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) (สำนักทดสอบทางการศึกษา (๒๕๕๓ : ๒ - ๓) มี ๕ ขั้นตอนดังนี้

๓.๑ วางแผนการนิเทศ (Planning : P) ผู้นิเทศวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาของการกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน

๓.๒ ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing : I) ผู้นิเทศทบทวนการจัดกระบวนการเรียนรู้อีกครั้งหนึ่ง

๓.๓ การปฏิบัติงาน (Doing: D) ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศโดยในขั้นนี้ดำเนินการใช้เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

๓.๓.๑ การเตรียมการก่อนการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ครูและผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยอาจมีแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นต้น เพื่อให้ครูเกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารมีข้อมูลในการผู้สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู เป็นการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย

๓.๓.๒ การดำเนินการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมสื่อการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรม การใช้คำถาม การร่วมกิจกรรมและการตอบคำถามของนักเรียน ตลอดจนผลงานของนักเรียน ให้คำชี้แนะแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในกรณีที่ครูมีปัญหาหรือครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่ถูกต้อง หลังจากผู้นิเทศได้รับข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้รับการนิเทศเล่าวิธีการทำงาน ปัญหา หรืออุปสรรคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๓.๓.๓ การสรุปผลการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศช่วยกันสรุปจุดเด่น จุดด้อยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และผู้นิเทศให้ข้อมูลความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุงการจัดการกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น หลังจากนั้นผู้รับการนิเทศศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มเติมจากวิธีทัศน์เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

๓.๔ ขั้นให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing: I) ผู้นิเทศกล่าวชื่นชมและให้กำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ยกย่องการให้ความร่วมมือในการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนร่วมกันระหว่างผู้ นิเทศและผู้รับการนิเทศในที่ประชุม AAR โดยมีผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้า ร่วมประชุมด้วย

๓.๕ ขั้นประเมินผลผลิตและกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating – E) ผู้นิเทศรวบรวมและวิเคราะห์ผลจากแบบการนิเทศ และแบบสังเกตชั้นเรียน เพื่อสรุปผลการนิเทศ นำผลไปปรับปรุงพัฒนาและวางแผนนิเทศในครั้งต่อไป รายงานผลการนิเทศให้โรงเรียนทราบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

ตารางที่ ๔.๑ ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้สังเกตการสอนต่อการประเมินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน
บุคลิกภาพ	
๑. เชื่อมั่นในตนเอง	๔.๕
๒. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยเหมาะสมกับความเป็นครู	๔.๘
๓. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี	๔.๖
๔. ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน	๔.๖
๕. มีความตั้งใจสอน	๔.๗
คะแนนเฉลี่ย	๔.๖๔
พฤติกรรมนักเรียน	
๖. มีความกระตือรือร้นในการเรียน	๔.๔
๗. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มที่	๔.๕
๘. กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถาม	๔.๒
คะแนนเฉลี่ย	๔.๓๖

ตารางที่ ๔.๑ ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้สังเกตการสอนต่อการประเมินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
ของครูภาษาไทย (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน
สภาพห้องเรียน	
๙. ห้องเรียนสะอาด	๔.๗
๑๐. มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	๔.๖
คะแนนเฉลี่ย	๔.๖๕
การเตรียมการสอน	
๑๑. จัดทำแผนการเรียนรู้มาล่วงหน้า	๔.๗
๑๒. จัดเตรียมสื่อการสอน	๔.๑
๑๓. เตรียมเครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผล	๔.๖
คะแนนเฉลี่ย	๔.๕๖
การจัดกิจกรรมการสอน	
๑๔. นำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	๔.๔
๑๕. จัดกิจกรรมการสอนตามขั้นตอน	๔.๕
๑๖. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	๔.๖
๑๗. ใช้เทคนิคการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา หลักสูตรและกิจกรรม	๔.๗
๑๘. เป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าและส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี	๔.๓
๑๙. เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	๔.๕
คะแนนเฉลี่ย	๔.๕๐
การใช้สื่อการสอน	
๒๐. มีความคล่องตัวในการใช้สื่อการสอน	๔.๒
๒๑. เลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม	๔.๔
๒๒. นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	๔.๓
คะแนนเฉลี่ย	๔.๓๐
การประเมินผล	
๒๓. จัดการความรู้ก่อนเรียน	๔.๑
๒๔. ตรวจสอบความเข้าใจระหว่างเรียน	๔.๕
๒๕. ทดสอบความรู้หลังเรียน	๔.๖๐
๒๖. ประเมินผลตามตัวชี้วัด	๔.๕
คะแนนเฉลี่ย	๔.๔๓

ตารางที่ ๔.๑ ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้สังเกตการสอนต่อการประเมินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้
ของครูภาษาไทย (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน
การควบคุมชั้นเรียน	
๒๗. สามารถควบคุมชั้นเรียนได้	๔.๖
๒๘. บรรยากาศการเรียนรู้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม	๔.๔
๒๙. ให้ความสนใจนักเรียนทุกคน	๔.๖
คะแนนเฉลี่ย	๔.๕๓

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ความคิดเห็นของผู้สังเกตการสอนต่อการประเมินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยของโรงเรียนวัดบางพูนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประเมินอยู่ในระดับตามดังต่อไปนี้ คือ ด้านบุคลิกภาพอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ ๔.๖๔ หมายถึงครูมีบุคลิกภาพในระหว่างจัดการเรียนรู้ดีมาก ด้านพฤติกรรมนักเรียนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ ๔.๓๖ หมายถึงนักเรียนมีพฤติกรรมมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ด้านสภาพบรรยากาศภายในชั้นเรียนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ ๔.๖๕ หมายถึง สภาพบรรยากาศในชั้นเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ด้านการเตรียมการสอนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ ๔.๔๖ หมายถึง การเตรียมการสอนของครูผู้สอนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ด้านการจัดกิจกรรมการสอนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ ๔.๕๐ หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนของครูอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ด้านการใช้สื่อการสอนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ ๔.๓๐ หมายถึง การใช้สื่อของครูผู้สอนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ด้านการประเมินผลอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ ๔.๔๓ หมายถึง ในการประเมินผลของครูผู้สอนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และด้านการคุมชั้นเรียนของครูอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ ๔.๕๓ หมายถึง ครูผู้สอนสามารถควบคุมดูแลชั้นเรียนได้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก

ตารางที่ ๔.๒ ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้นิเทศต่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน
องค์ประกอบ	
๑. มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน	๔.๔
เนื้อหา	
๒. สาระสำคัญสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	๔.๓
๓. สาระการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	๔.๓
๔. เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาการและมีความทันสมัย	๔.๔
๕. เนื้อหามีความชัดเจนและเรียงลำดับจากง่ายไปยาก	๔.๖
กิจกรรมการเรียนการสอน	
๖. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	๔.๕
๗. มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน	๔.๔
๘. เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔.๖
๙. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนตามความถนัดและความแตกต่าง	๔.๗
สื่อการสอน	
๑๐. มีความทันสมัย น่าสนใจ	๔.๗
๑๑. สอดคล้องกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน	๔.๖
๑๒. เป็นสื่อที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	๔.๔
การวัดและประเมินผล	
๑๓. เครื่องมือวัดประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน	๔.๑
๑๔. เครื่องมือวัดประเมินผลสอดคล้องกับวิธีการวัดผลฯ	๔.๒
๑๕. มีเครื่องมือและวิธีการวัดผลหลากหลาย	๔.๔
๑๖. มีเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องการเครื่องมือและวิธีวัดผลฯ	๔.๑
คะแนนเฉลี่ย	๔.๔๒

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นิเทศต่อการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูนในด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล ของครูภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ ๔.๔๒ หมายถึง ครูการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ถูกต้อง ครบถ้วน อิงมาตรฐานการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติได้จริง

บทที่ ๕

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

๑. การศึกษากระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนชุมชนบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ มีกระบวนการ ๕ ขั้นตอน คือ ๑) ขั้นวางแผนการนิเทศ (Planning: P) ๒) ขั้นให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing: I) ขั้นปฏิบัติงาน (Doing: D) ๓) ขั้นปฏิบัติงาน (Doing: D) มี ๓ ขั้นตอนย่อย คือ การเตรียมการก่อนการให้คำชี้แนะ การดำเนินการให้คำชี้แนะ การสรุปผลการให้คำชี้แนะ ๔) ขั้นสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing – R) ๕) ขั้นประเมินผลผลิตและกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating – E) ซึ่งกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ สรุปผลได้ดังนี้

๑.๑ ขั้นวางแผนการนิเทศ (Planning: P)

๑.๑.๑ ผู้นิเทศวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ความต้องการของผู้รับการนิเทศโดยศึกษาข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ ผลการทดสอบการอ่านออก เขียน ได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน คือ ๒๗.๕๐, ๒๖.๙๕, ๒๘.๑๐ ของโรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ ตามลำดับ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกปี และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ มาตรฐานและสาระในวิชาภาษาไทย จากผลการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ประจำปีการศึกษาที่ ๒๕๖๑ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ผลประเมินระดับดีขึ้นไปจำนวน ๑๑๒ คน ประถมศึกษาปีที่ ๒ ผลประเมินระดับดีขึ้นไปจำนวน ๑๑๐ คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ผลประเมินระดับดีขึ้นไปจำนวน ๑๐๙ คน ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖ ผลประเมิน ระดับดีขึ้นไปจำนวน ๑๐๗ คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ผลประเมินระดับดีขึ้นไปจำนวน ๑๐๐ คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ผลประเมินระดับดีขึ้นไปจำนวน ๘๐ คน ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ ๑ ผลประเมินระดับดีขึ้นไปจำนวน ๗๓ คน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ผลประเมินระดับ ดีขึ้นไปจำนวน ๕๗ คน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ผลประเมินระดับดีขึ้นไปจำนวน ๕๔ และผลประเมิน ระดับดีขึ้นไปของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ คิดเป็น จำนวนร้อยละ ๑๐๐ ผู้นิเทศจึงได้จัดทำเครื่องมือในการนิเทศ ได้แก่ แผนการนิเทศ แผนการจัดการ เรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสังเกตชั้นเรียน

๑.๑.๒ จัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกับการนิเทศระหว่างผู้บริหารโรงเรียน คณะครู โรงเรียนวัดบางพูน อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี คณะศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ และคณะผู้ฝึกประสบการณ์

๑.๑.๓ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศวิเคราะห์ปัญหาสภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย หลังจากนั้นผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศวางแผนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนร่วมกัน

๑.๒ ชั้นให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing: I)

ผู้นิเทศทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานให้กับผู้รับการนิเทศที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

๑.๓ ชั้นปฏิบัติงาน (Doing: D)

ผู้นิเทศกำหนดปฏิทินนิเทศ แจ้งให้โรงเรียนทราบ ดำเนินการนิเทศโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) มีขั้นตอน ดังนี้

๑.๓.๑ การเตรียมการก่อนการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ทำให้ครูเกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย

๑.๓.๒ การดำเนินการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมสื่อการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรม การใช้คำถาม การร่วมกิจกรรมและการตอบคำถามของนักเรียน ตลอดจนผลงานของนักเรียน การให้คำชี้แนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังจากผู้นิเทศได้รับข้อมูลจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้รับการนิเทศเล่าวิธีการทำงาน ปัญหา หรืออุปสรรคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑.๓.๓ การสรุปผลการให้คำชี้แนะ

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศช่วยกันสรุปจุดเด่น จุดด้อยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑.๔ ชั้นสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing – R)

ผู้นิเทศกล่าวชื่นชมและให้กำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑.๕ ชั้นประเมินผลผลิตและกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating – E)

๑.๕.๑ ผู้นิเทศรวบรวมและวิเคราะห์ผลจากแบบการนิเทศ และแบบสังเกตชั้นเรียน เพื่อสรุปผลการนิเทศ และนำผลไปปรับปรุงพัฒนา และวางแผนนิเทศในครั้งต่อไป

๑.๕.๒ รายงานผลการนิเทศให้โรงเรียนทราบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

๒. การใช้กระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) กับผู้รับการนิเทศในโรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ สนองต่อความต้องการของผู้รับการนิเทศได้ดี ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญ ในการสร้างขวัญ

และกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศได้เป็นอย่างดี หากผู้รับการนิเทศมีกำลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียนมีกำลังใจในการทำงานที่เป็นผลมาจากกระบวนการนิเทศ ก็จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนนักเรียนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

อภิปรายผล

จากการศึกษากระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย โรงเรียนวัดบางพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ ทำให้ผู้รับการนิเทศมีกำลังใจ และมีความกระตือรือร้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้รับการนิเทศมีความเข้าใจ และได้ทบทวนตนเอง และเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของความเป็นครูได้ดีขึ้น จากการสังเกตชั้นเรียนพบว่า ผู้รับการนิเทศมีความสนใจ เอาใจใส่นักเรียนในห้องเรียนอย่างทั่วถึง นักเรียนตอบสนองกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีมาก ผู้รับการนิเทศมีการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดี เป็นลำดับขั้นตอน จัดทำและจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น เพลงสระ เพลงมาตราตัวสะกด บทเรียนออนไลน์ จาก Youtube ซึ่งเป็นสื่อเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน สามารถสร้างความสนใจผู้เรียนได้ดี

ข้อเสนอแนะ

๑. ผู้นิเทศควรศึกษาขั้นตอนกระบวนการนิเทศแบบ PIDRE ผสานเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ให้เข้าใจและนำไปใช้ได้
๒. ผู้นิเทศควรมีกระบวนการศึกษาข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนที่จะทำการนิเทศ เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนได้ตรงตามเป้าหมาย
๓. ผู้นิเทศควรนำผลจากการนิเทศ ไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการนิเทศครั้งต่อไป
๔. ครูผู้สอนควรศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาตรฐานและตัวชี้วัด หลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการเตรียมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร รวมทั้งมีการวัดผล ประเมินผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (๒๕๔๑). **ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (๒๕๕๑). **แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (๒๕๔๙). **การพัฒนากระบวนการเสริมสมรรถภาพการชี้แนะของนักวิชาการที่เลี้ยงโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในการอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (๒๕๔๗). **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เคแอนดพีบุคคล.
- ทดสอบทางการศึกษา, สำนัก. (๒๕๕๓). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- วีชรา เล่าเรียนดี. (๒๕๕๖). **ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๒)**. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์นครปฐม.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (๒๕๕๑). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สัจด์ อุทรานันท์. (๒๕๓๐). **การนิเทศ : หลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒.กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (๒๕๔๙). **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วินัย เกษมเศรษฐ. (๒๕๒๑). **หลักการและเป้าหมายการนิเทศการศึกษา**. ประมวลบทความนิเทศการศึกษา ปี ๒๕๒๑ กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

- แบบนิเทศการสอน (แบบสังเกตชั้นเรียน)
- แบบนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้
- รูปภาพประกอบการนิเทศ

แบบนิเทศการสอน

ชื่อผู้รับการนิเทศ.....

เรื่อง.....วิชา.....ห้อง.....

วันที่นิเทศ.....ผู้นิเทศ.....

รายการ	ระดับคุณภาพ					ข้อเสนอแนะ
	๕	๔	๓	๒	๑	
บุคลิกภาพ ๑. เชื่อมั่นในตนเอง ๒. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยเหมาะสมกับความเป็นครู ๓. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ๔. ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน ๕. มีความตั้งใจสอน						
พฤติกรรมนักเรียน ๑. มีความกระตือรือร้นในการเรียน ๒. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มใจ ๓. กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถาม						
สภาพห้องเรียน ๑. ห้องเรียนสะอาด ๒. มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้						
การเตรียมการสอน ๑. จัดทำแผนการเรียนรู้มาล่วงหน้า ๒. จัดเตรียมสื่อการสอน ๓. เตรียมเครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผล						
การจัดกิจกรรมการสอน ๑. นำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ ๒. จัดกิจกรรมการสอนตามขั้นตอน ๓. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอน ๔. ใช้เทคนิคการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา หลักสูตรและ กิจกรรม ๕. เป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าและ ส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี ๖. เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้						

รายการ	ระดับคุณภาพ					ข้อเสนอแนะ
	๕	๔	๓	๒	๑	
การใช้สื่อการสอน ๑. มีความคล่องตัวในการใช้สื่อการสอน ๒. เลือกใช้สื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม ๓. นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ						
การประเมินผล ๑. จัดการความรู้ก่อนเรียน ๒. ตรวจสอบความเข้าใจระหว่างเรียน ๓. ทดสอบความรู้หลังเรียน ๔. ประเมินผลตามตัวชี้วัด						
การควบคุมชั้นเรียน ๑. สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ ๒. บรรยากาศการเรียนรู้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม ๓. ให้ความสนใจนักเรียนทุกคน						

จุดเด่น

.....

.....

จุดด้อย

.....

.....

ผู้นิเทศ.....

(.....)

คะแนน ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายถึง ปรับปรุง

คะแนน ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง ปานกลาง

คะแนน ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง ดี

คะแนน ๔.๕๑ - ๕.๐๐ หมายถึง ดีมาก

(กระบวนการ หมายถึง ๑. การจัดการเรียนการสอนที่ครบทุกขั้นตอนของการออกแบบการสอน หรือ
 ๒. การจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยการเรียนรู้ลงมือปฏิบัติและ
 วัด/ประเมินผลตามสภาพจริง)

เครื่องมือนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้

ชื่อผู้รับการนิเทศ.....

เรื่อง.....วิชา.....ห้อง.....

วันที่นิเทศ.....ผู้นิเทศ.....

รายการ	ระดับคุณภาพ					ข้อเสนอแนะ
	๕	๔	๓	๒	๑	
องค์ประกอบ มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน						
เนื้อหา ๑. สาระสำคัญสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ๒. สาระการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ๓. เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาการและมีความทันสมัย ๔. เนื้อหามีความชัดเจนและเรียงลำดับจากง่ายไปยาก						
กิจกรรมการเรียนการสอน ๑. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ๒. มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน ๓. เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๔. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนตามความถนัดและความแตกต่าง						
สื่อการสอน ๑. มีความทันสมัย น่าสนใจ ๒. สอดคล้องกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน ๓. เป็นสื่อที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้						
การวัดและประเมินผล ๑. เครื่องมือวัดประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ๒. เครื่องมือวัดประเมินผลสอดคล้องกับวิธีการวัดผลฯ ๓. มีเครื่องมือและวิธีการวัดผลหลากหลาย ๔. มีเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับการเครื่องมือและวิธีวัดผลฯ						

ผู้นิเทศ.....

(.....)

- คะแนน ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายถึง มีความถูกต้องบางส่วนและสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้
- คะแนน ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง ถูกต้อง ครบถ้วน
- คะแนน ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง ถูกต้องครบถ้วน อิงมาตรฐานการเรียนรู้
- คะแนน ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง ถูกต้อง ครบถ้วน อิงมาตรฐานการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติได้จริง
- คะแนน ๔.๕๑ - ๕.๐๐ หมายถึง ครบถ้วน อิงมาตรฐานการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติได้จริงและเป็นแบบอย่างได้

รูปภาพประกอบการนิเทศ

ชั้นให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing-I)

ขั้นการปฏิบัติงาน (Doing -D) และ การดำเนินการให้คำแนะนำชี้แนะ

ขั้นการปฏิบัติงาน (Doing -D) การสรุปผลการให้คำชี้แนะ และขั้น การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing-R)

ชั้นประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (Evaluating-E)

